Marks Kommun

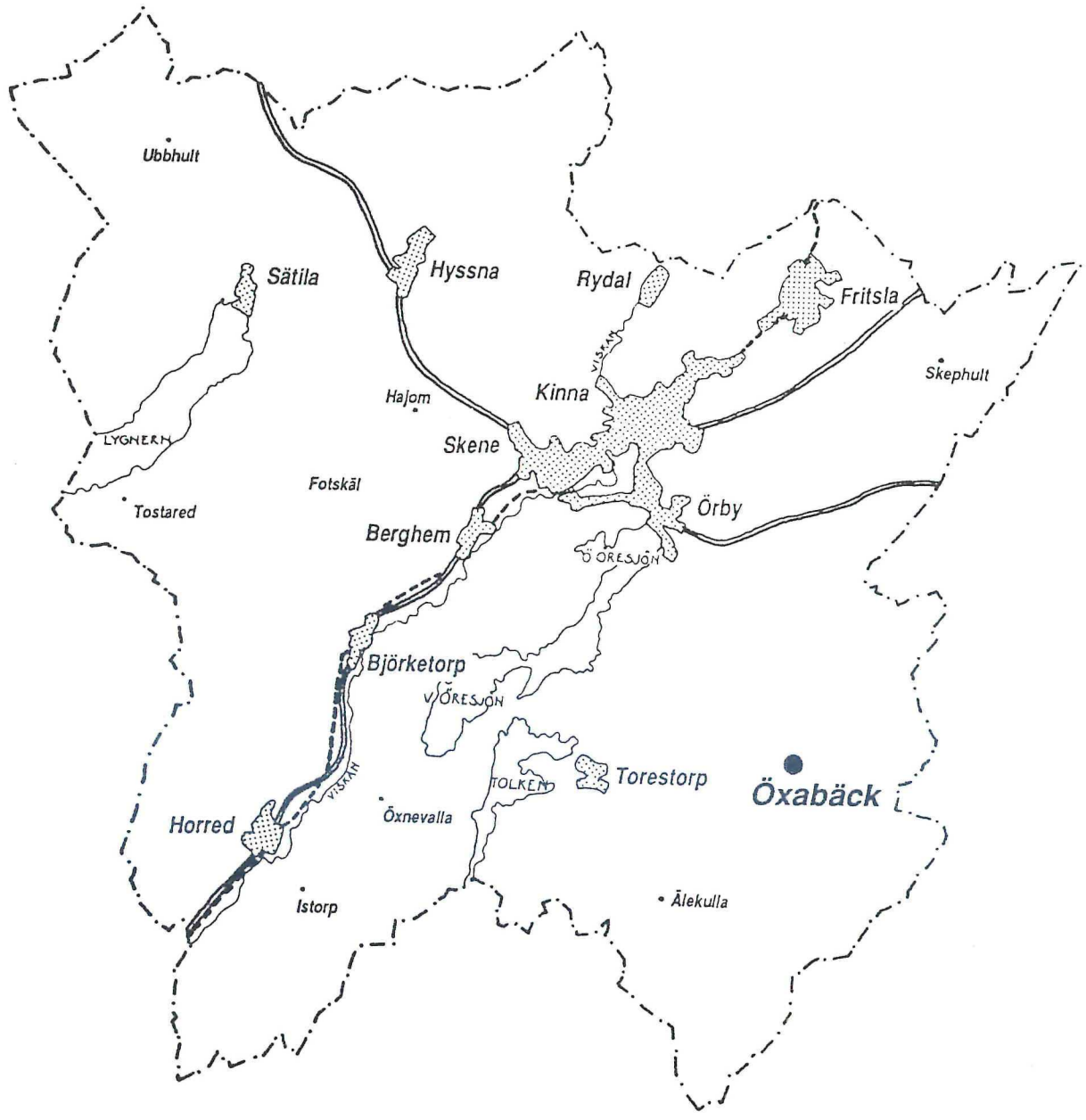

ÖVERSIKTSPLAN FÖR MARKS KOMMUN

delen **ÖXABÄCKS** samhälle

ANTAGANDEHANDLING
Kommunkansliet
Planeringsavdelningen
Konsult VBB, Viveka Ramstedt
ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 1991-06-25

PLANKARTA

användning av mark och vatten

FÖRDJUPAD DEL AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR MARKS KOMMUN 1990

ÖXABÄCKS SAMHÄLLE

PLANKARTA - ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

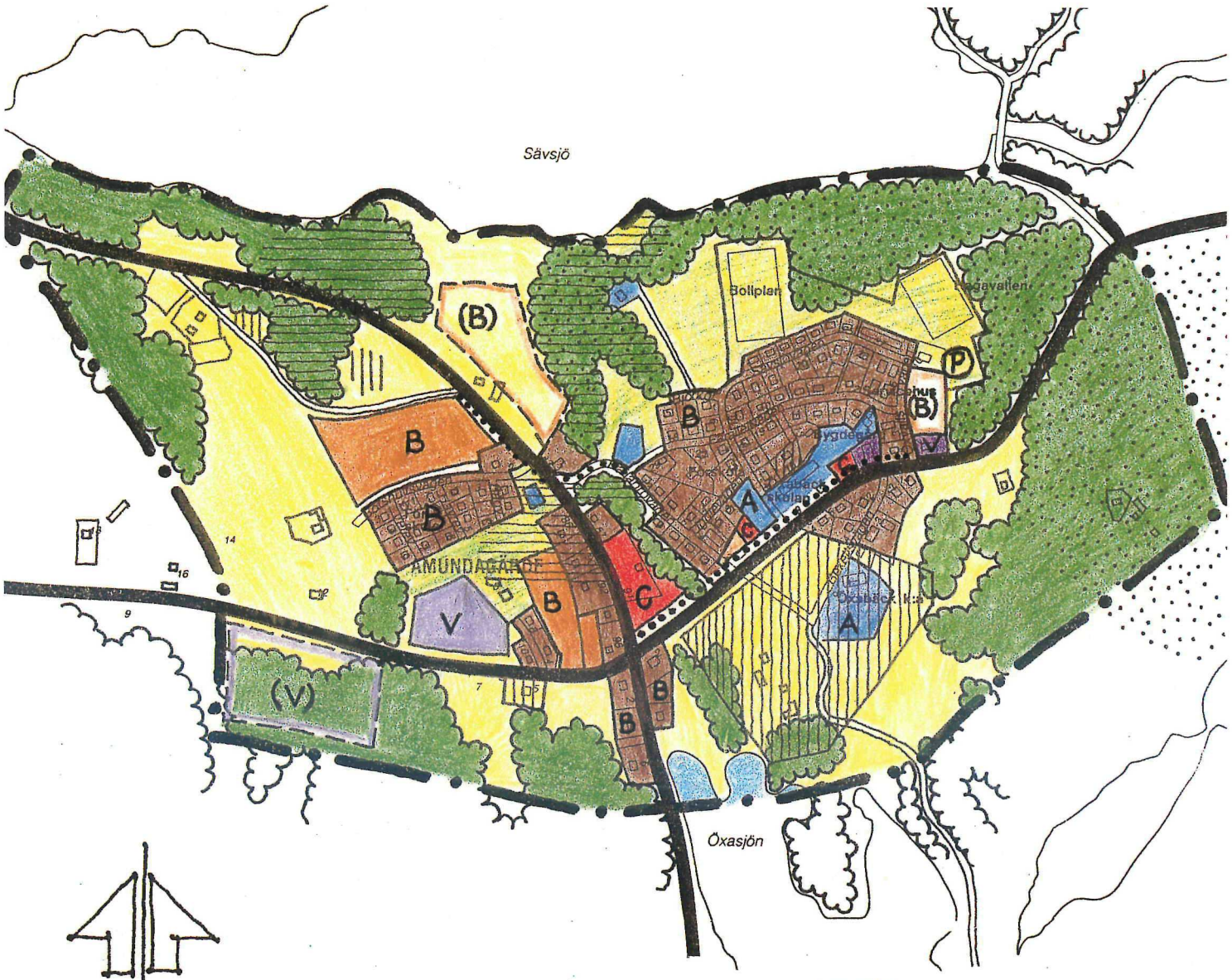

B HUVUDSAKLIGEN BOSTÄDER, BEFINTLIGA
B "- NYA

V HUVUDSAKLIGEN VERKSAMHETER, BEFINTLIGA
V "- NYA

(B) RESERVOMRÅDE, BOSTÄDER
(V) " VERKSAMHETER

A ALLMÄNT ÄNDAMÅL (SKOLA M M)
C CENTRUMFUNKTIONER

HUVUDVÄG
Ⓟ PARKERING
GÅNG- OCH CYKELVÄG
GRÄNS FÖR FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

IDROTT, PARK
JORDBRUK
SKOG
VATTEN

SÄRSKILD HÄNSYN TILL NATURVÄRDEN

SÄRSKILD HÄNSYN TILL KULTURVÄRDEN

NÄRSTRÖVOMRÅDE

0 100 200 300 400 500 m

SKALA 1:10 000

REKOMMENDATIONER
för bebyggelseutveckling och bevarande

FÖRDJUPAD DEL AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR MARKS KOMMUN 1990

ÖXABÄCKS SAMHÄLLE

REKOMMENDATIONER FÖR BEBYGGELSEUTVECKLING OCH BEVARANDE

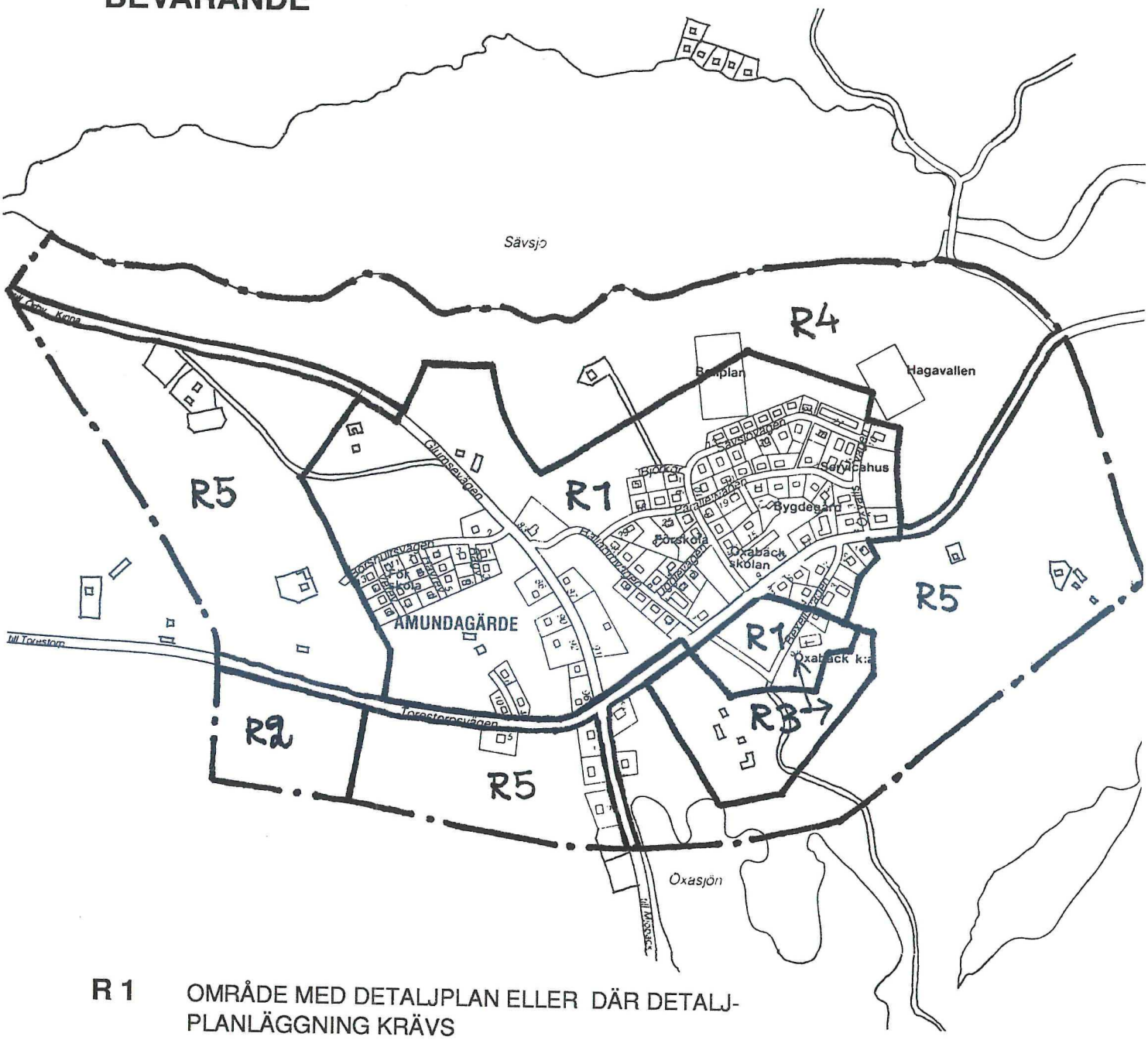

R 1 OMRÅDE MED DETALJPLAN ELLER DÄR DETALJ-PLANLÄGGNING KRÄVS

R 2 OMRÅDE DÄR DETALJPLAN SKA UPPRÄTTAS FÖRE UTBYGGNAD

R 3 OMRÅDE DÄR OMRÅDESBESTÄMMELSER SKA UPPRÄTTAS

R 4 STRANDOMRÅDENA MOT SÄVSJÖ

R 5 ENDAST GENERELLA REKOMMENDATIONER

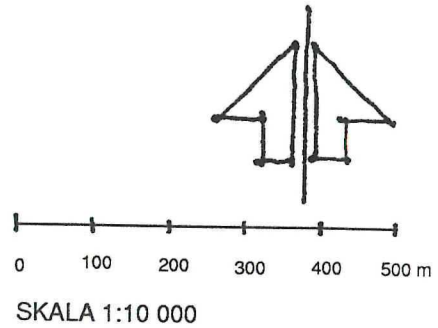

SKALA 1:10 000

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 1991-06-25

Handlingar

- **PLANKARTA**
- **ÖVERSIKTSPLAN 90 FÖR MARK - DELEN ÖXABÄCKS SAMHÄLLE**
- **LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE**
- **UTSTÄLLNINGSUTLÅTANDE**
- **KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT**
- Samrådsredogörelse

Handlingar markerade med **VERSALER OCH FETSTIL** ingår i denna handling

I N N E H Å L L

	Sid
STATISTIKUNDERLAG	2
Befolkning	2
Hushåll	2
Bostäder	3
Arbete	3
PLANSITUATION	5
DAGENS MARKANVÄNDNING OCH PROBLEM	5
Bostäder och service	5
Trafik	7
Teknisk service	7
Natur- och kulturvärden	7
PLANFÖRSLAG	9
Bostäder	9
Service	11
Verksamheter	11
Natur- och kulturresurser, friluftsliv	12
Vägar och trafik	13
Hälsa och säkerhet	13
SAMMANFATTNING	14
REKOMMENDATIONER FÖR BEBYGGELSEUTVECKLING OCH BEVARANDE	15
Bakgrund	15
Förordnanden m m	15
Rekommendationer	15
BILAGOR	
Länsstyrelsens granskningsyttrande	
Utställningsutlåtande	
Kommunfullmäktiges beslut om antagande	

STATISTIKUNDERLAG

BEFOLKNING

Befolkning 1987 i olika planeringsåldrar och förändring 1988-2005 enligt planprognos.

	1987	Förändring 1988-96	97-2005	2005
Förskoleålder	39	-5	6	40
Grundskoleålder	62	-6	-2	54
Gymnasieålder	15	11	-4	22
Yrkesverks ålder	188	25	15	228
Pensionärer	48	-1	9	56
SAMTLIGA	352	24	24	400

Öxabäck tätort hade 1987 en högre andel barn 0-15 år och en betydligt lägre andel pensionärer i 65-79 års åldern än kommunen totalt.

Befolkningsutveckling i Öxabäck tätort 1980-2005 (Planprognos 1987-2005).

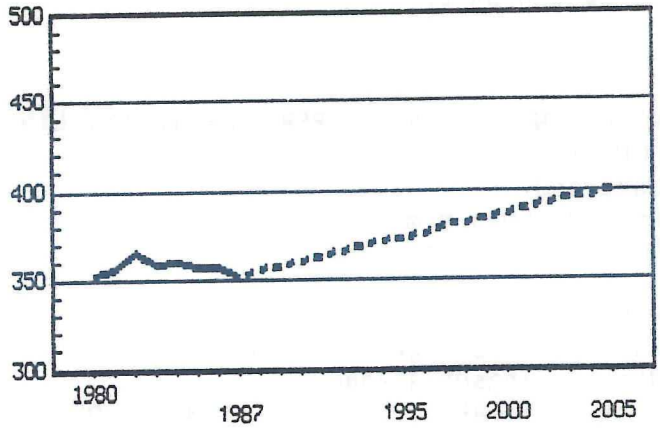

HUSHÅLL

Hushåll efter antal boende		
Boende	Antal	%
1	42	30.4
2	34	24.6
3	19	13.8
4	29	21.0
5+	14	10.1
Summa	138	100.0

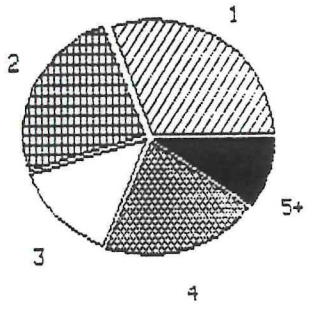

I Öxabäck tätort gick det 259 boende per 100 hushåll och 51 boende per 100 rumsenheter 1985. 1 % av hushållen var trångbodda, medan 42 % hade hög utrymmesstandard.

Hushåll efter hushållstyp		
Hushållstyp	Antal	%
Ensamboende	42	30.4
Samboende utan barn 0-15 år	41	29.7
Samboende med barn 0-15 år	47	34.1
Övriga	8	5.8
Samtliga	138	100.0

I gruppen "Övriga" ingår förutom vuxna som bor tillsammans, t ex syskon eller kompisar, även ensamstående med barn.

BOSTÄDER

I Öxabäck tätort fanns enligt FoB-85 142 lägenheter, 123 stycken i småhus och 19 stycken i flerbostadshus. 37 % av lägenheterna är byggda under 1970- och 80-talet. De vanligaste värmesystemen var el (27 %) och olja (22 %).

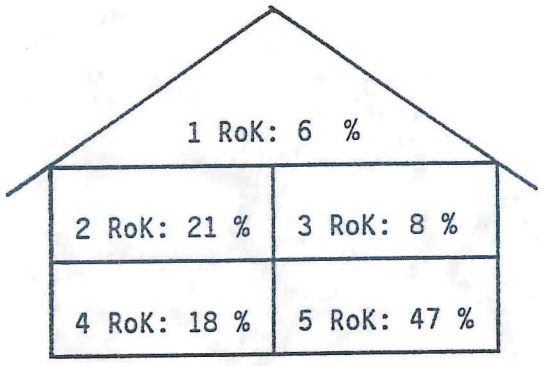

Enskilt ägda småhus med 5 eller fler rum och kök dominerade. Allmännyttan och övriga ägarkategorier fanns också representerade.

Enligt kommunens bostadsförsörjningsplan 1989-93 planeras 5-10 lägenheter i flerbostadshus. Dessutom planeras 2 lägenheter i styckebyggda småhus. Markreserv: -

ARBETE

I Öxabäck tätort fanns enligt FoB-85 64 arbetstillfällen. Dominerande näringsgrenar var textilindustri, undervisning och socialtjänst. Dessa näringsgrenar sysselsatte tillsammans 67 % av den förvärvsarbetande dagbefolkningen.

Öxabäck tätort hade 188 förvärvsarbetande som bodde i området (=förvärvsarbetande nattbefolkning). 23 % av dem både bodde och arbetade i området, medan 77 % pendlade ut. Området hade ett utpendlingsöverskott på 124 personer.

FIG. 1 GÄLLANDE DETALJPLANER, PLANOMRÅDESGRÄNS

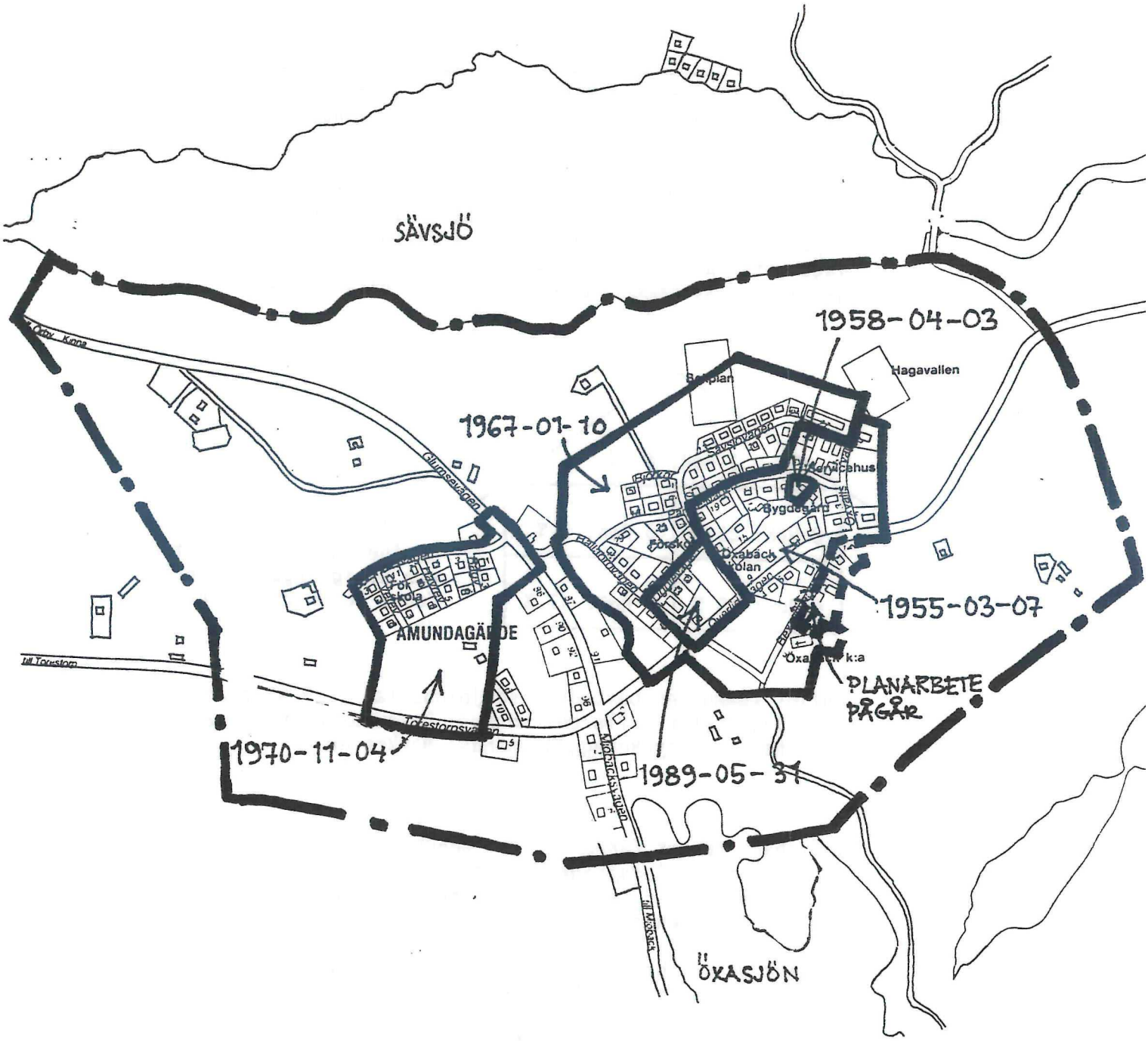

GRÄNS FÖR ÖXABÄCK TÄTORT

GÄLLANDE DETALJPLAN MED FASTSTÄLLELSEDATUM

1967-01-10

PÅGÅENDE DETALJPLANEARBETE

PLANSITUATION

För huvuddelen av tätorten finns gällande detaljplaner av olika ålder (den äldsta från 1955, den nyaste från 1989). Bostadsområdena i dessa detaljplaner är i huvudsak fullt utbyggda, medan verksamhetsområdena ännu inte tagits i anspråk i någon större utsträckning. Planarbete pågår för området vid gamla skolan. (se fig 1)

Ett förslag till områdesplan från 1976, förutsatte en flyttning av Glumsevägen (väg 532). Denna flyttning har inte genomförts och samhället har därmed kommit att ligga på ömse sidor om genomfartsvägen.

DAGENS MARKANVÄNDNING OCH PROBLEM (fig 2)

Befolkningsutvecklingen är svag i den sydöstra kommundelen och invånarantalet i Oxabäck har varit relativt konstant under de senaste tio åren. Om den nuvarande servicenivån skall kunna bibehållas är det viktigt att den negativa befolkningsutvecklingen vänds.

Inom Öxabäck med omland råder brist på arbetstillfällen. Det är därför av stor betydelse för samhället om arbetsplatser kan tillkomma. Det är emellertid svårt att intressera t ex småindustriföretag för att etablera sig i den sydöstra delen av kommunen. Mark för småindustri som funnits planlagd sedan 1955 resp 1970 har ännu inte tagits i anspråk mer än marginellt. Ett företag, Antikhuset i Oxabäck, har tillkommit under senare år dock inte i småindustriområdet.

Bostäder och service

Huvuddelen av bostadsbeståndet i Öxabäck består av friliggande villor. I nordost finns dock 12 servicelägenheter för äldre samt ytterligare ett fåtal lägenheter i flerbostadshus.

I Öxabäck finns en reserv på två kommunala villatomter. Detaljplaneläggning för framtida villabebyggelse och flerbostadshus är därför nödvändig inom en relativt nära framtid. Bostadsförsörjningsplanen 1991-95 redovisar 5 lägenheter i småhus i ett nytt bostadsområde norr om Börshultsvägen, samt 4-6 lägenheter i flerbostadshus i gamla gymnastiksalen. 12 lägenheter vid Overlidavägen påbörjades 1990.

I Öxabäck finns ett daghem med 12 platser samt distriktssköterska. I Amundagärde öster om Glumsevägen finns en förskola.

Öxabäckskolan är en enparallellig låg- och mellanstadieskola i B-form. Skolan har stor reservkapacitet. Högstadieelever hänvisas till Lyckeskolan i Kinna.

I samhället finns dessutom bibliotek, bank, livsmedelsbutik, el-radio- och TV-service samt bilverkstad.

Den befintliga livsmedelsbutiken saknar utbyggnadsmöjligheter och ett nytt läge för butik på längre sikt bör anvisas.

FIG. 2 DAGENS MARKANVÄNDNING OCH PROBLEM

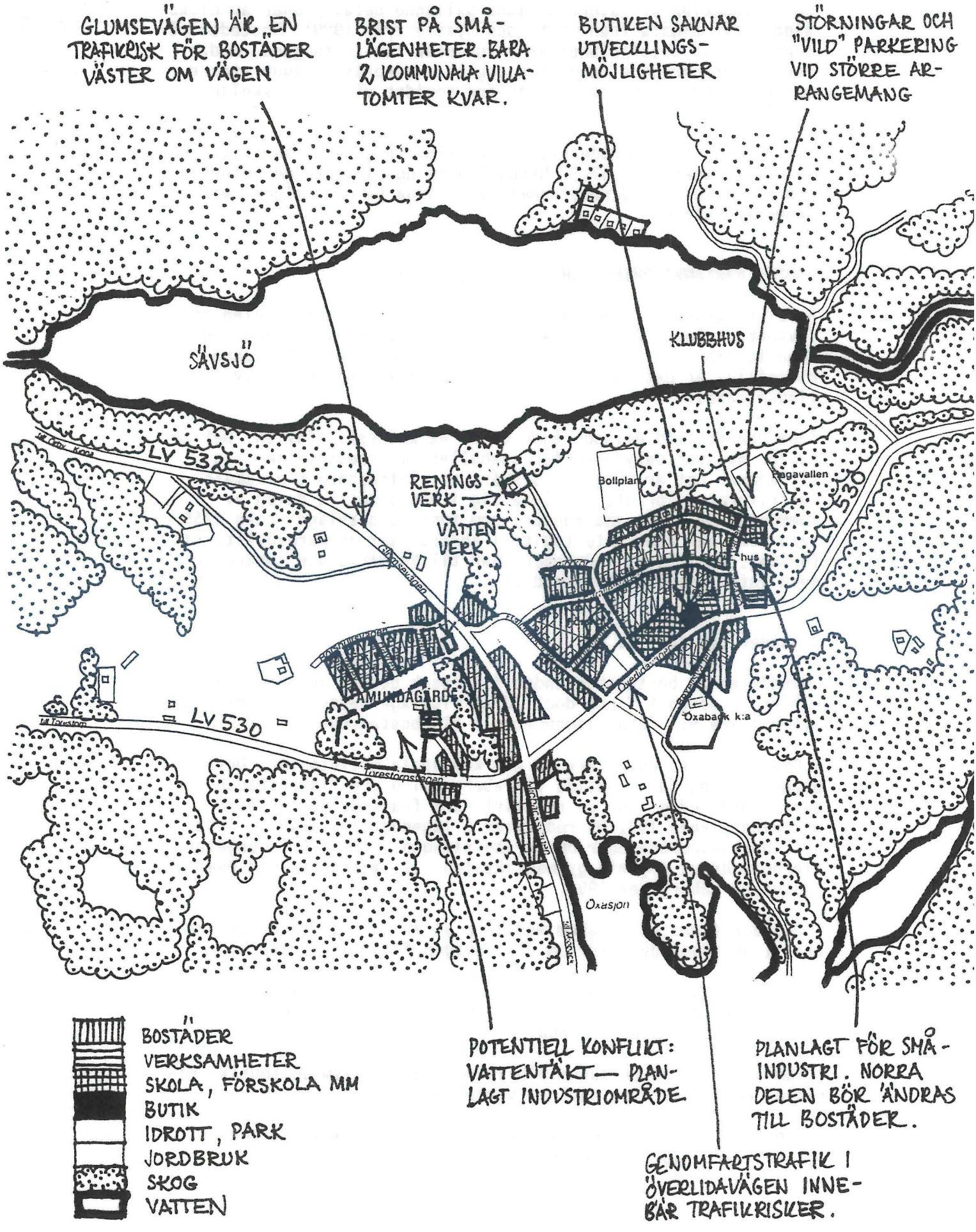

Norr om samhället ligger Hagavallen, samt ytterligare en träningsplan för fotboll. Vid Hagavallen finns en klubbstuga. Härifrån utgår motionsslingor mot skogsområdet i sydost. Öster om samhället finns också en skjutbana.

Trafik

Samhället delas i två delar av Glumsevägen-Mjöbäcksvägen (länsväg 532). Den i tidigare områdesplanering föreslagna flyttningen av Glumsevägen är inte ekonomiskt genomförbar idag. Glumsevägen utgör därför även fortsättningsvis en trafikrisk för barn från Amundagärde på väg till skolan (trafikmängd ca 1000 fordon/årsmedeldygn).

Överlidavägen (länsväg 530) med relativt hög andel tung trafik samt genomfartstrafik till Ullared utgör en annan trafikrisk eftersom vägen samtidigt fungerar som uppsamlingsgata i Oxabäck (trafikmängd ca 900 fordon/årsmedelsdygn). Västra delen av väg 530 mellan Oxabäck och Torestorp som har relativt låg standard skall förbättras under 1989.

Trafiken till Hagavallen innebär vid större arrangemang störningar för bostäder utefter Oxabäcksvägen, i första hand beroende på "vild" parkering utefter lokalvägarna.

Öxabäck har bussförbindelse med Kinna 3 gånger/dag vardagar och 2 gånger/dag lördagar via Alekulla-Torestorp. Direkt kollektivtrafikförbindelse mellan Oxabäck och Torestorp saknas.

Teknisk service

Vattenförsörjningen i Öxabäck är löst genom två djupborrade brunnar öster om Glumsevägen. Ytterligare en reservvattentäkt finns vid Hallabrovägen. Återstående kapacitet är ca 150 personekvivalenter. Fastställt skyddsområde för vattentäkterna saknas. Ett potentiellt hot kan vara det område som planlagts för småindustri sydväst om vattentäkten.

Enligt vattenöversikten finns inga stora grundvattenreserver kring Öxabäck. Oxasjön är en potentiell reservvattentäkt för samhället.

Avloppsreningsverket är utbyggt för biologisk-kemisk rening och har kapacitet för ytterligare 50 personekvivalenter, d v s ett tjugotal nya lägenheter. Reningsverket utgör därmed en begränsande faktor för samhällsutvecklingen. Det befintliga ledningsnätet har tillfredsställande kapacitet.

En befintlig 10 kV luftledning utgör gräns för bebyggelsen mot norr. Möjlighet finns dock att lägga om ledningen till kabel.

Natur och kulturvärden (fig 3)

Öxabäcks kyrka med kyrkbacken och den äldre bebyggelsen kring kyrkan har i kommunens kulturminnesvårdsprogram redovisats som särskilt värdefull bebyggelsemiljö. Det öppna odlingslandskapet är ett viktigt inslag i denna miljö.

FIG. 3 NATUR- OCH KULTURVÄRDEN

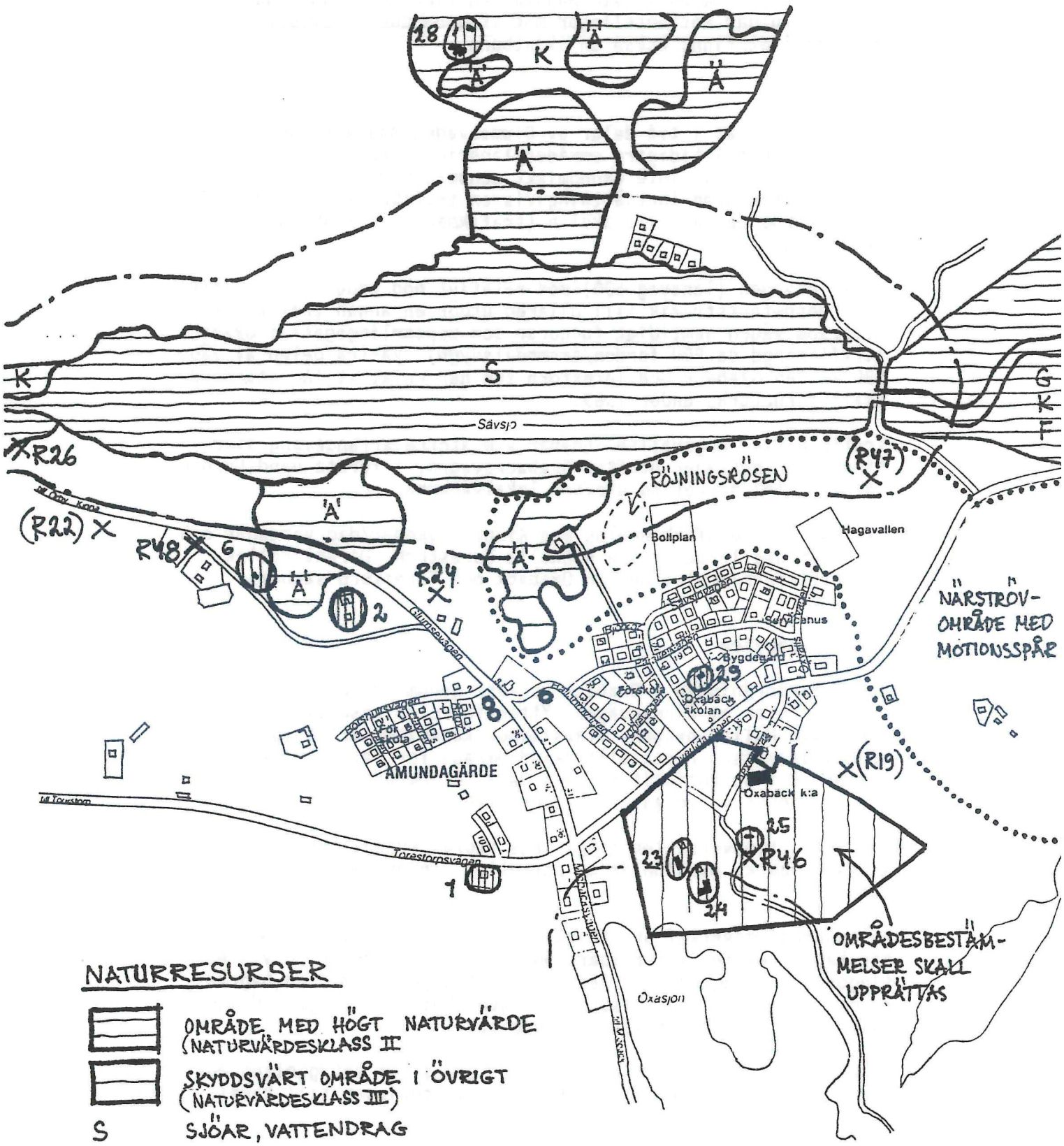

NATURRESURSER

- OMRÅDE MED HÖGT NATURVÄRDE (NATURVÄRDESKLASS II)
- SKYDDSVÄRT OMRÅDE I ÖVRIGT (NATURVÄRDESKLASS III)
- S — SJÖAR, VATTENDRAG
- G — GEOVETENSKAP
- K — KRYPTOGAMER
- F — DJURLIV
- Ä — ÄDELLÖVSKOG
- — · — GRÄNS FÖR STRANDSKYDD
- VATTENTÄKT, BERGBORRAD

KULTURVÄRDEN

- VÄRDEFULL MILJÖ ENLIGT KULTURMINNESVÅRDSPROGRAM
- 23 — ENSKILT OBJEKT ENLIGT LÄNSMUSEETS INVENTERING
- R26/(R19) X — FAST FORNLÄMNING/ÖVRIGA OBJEKT ENLIGT FORNMINNESREGISTRET

I eller i nära anslutning till samhället finns också ett antal enstaka byggnader med kulturhistoriskt värde.

Inom det redovisade planområdet finns följande fasta fornlämningar och övriga objekt enligt fornminnesregistret:

(19) Fyndplats (delar av kyrkklocka)
(22) Kolerakyrkogård
24 Stenåldersboplats
26 Stenåldersboplats
46 Slaggförekomst
(47) Bebyggelselämning
48 Väghållningssten

Dessutom finns ett område med röjningsrösen öster om reningsverket.

Objekt med nummer inom parentes räknas ej som fast fornlämning. Kontakt med länsmuseet bör tas för åtgärder som kan beröra samtliga redovisade objekt.

Samhället är vackert beläget mellan Sävsjö i norr och Öxasjön i söder. Sävsjö och Torestorpsån på ömse sidor om Sävsjö har i kommunens naturvårdsplan getts naturvärdesklass II.

Store mosse öster om Sävsjö har naturvärdesklass II m h t djurliv och vegetation.

Landskapet kring Öxabäck är småskaligt, med en växling mellan öppen jordbruksmark och skogspartier. I sluttningarna mot Sävsjö finns inslag av ädellövskog, med naturvärdesklass II och III. Här växer bl a Safsa. Strandskydd med en bredd av 100 m gäller runt hela Sävsjö.

PLANFÖRSLAG

I planförslaget anvisas mark för bostäder och verksamheter i tillräcklig omfattning för att täcka behovet under planperioden (10-15 år). Även reservområden för utbyggnad på längre sikt redovisas i översiktsplanen. Utökning av det befintliga avloppsreningsverkets kapacitet måste ske när utbyggnadens omfattning överstiger 50 pe.

Bostäder (fig 4)

Huvuddelen av den befintliga bostadsbebyggelsen och boendeservicen är idag lokaliserad öster om Glumsevägen. Samhällets expansionsmöjligheter ligger dock i huvudsak väster om vägen.

Ett utbyggnadsområde för bostäder redovisas norr om Börshultsvägen i samhällets nordvästra del. Området har en yta på ca 3 ha och kan utnyttjas antingen för 15-20 villor eller ca 40 lägenheter i blandad bebyggelse (villor, grupphus och flerbostadshus). Området har ett attraktivt läge med möjligheter till utblickar över Sävsjö. På sikt kan bostadsområdet utökas norrut på andra sidan den gamla vägsträckningen för Glumsevägen, som då bör utnyttjas som gång- och cykelväg.

FIG. 4 FÖRSLAG

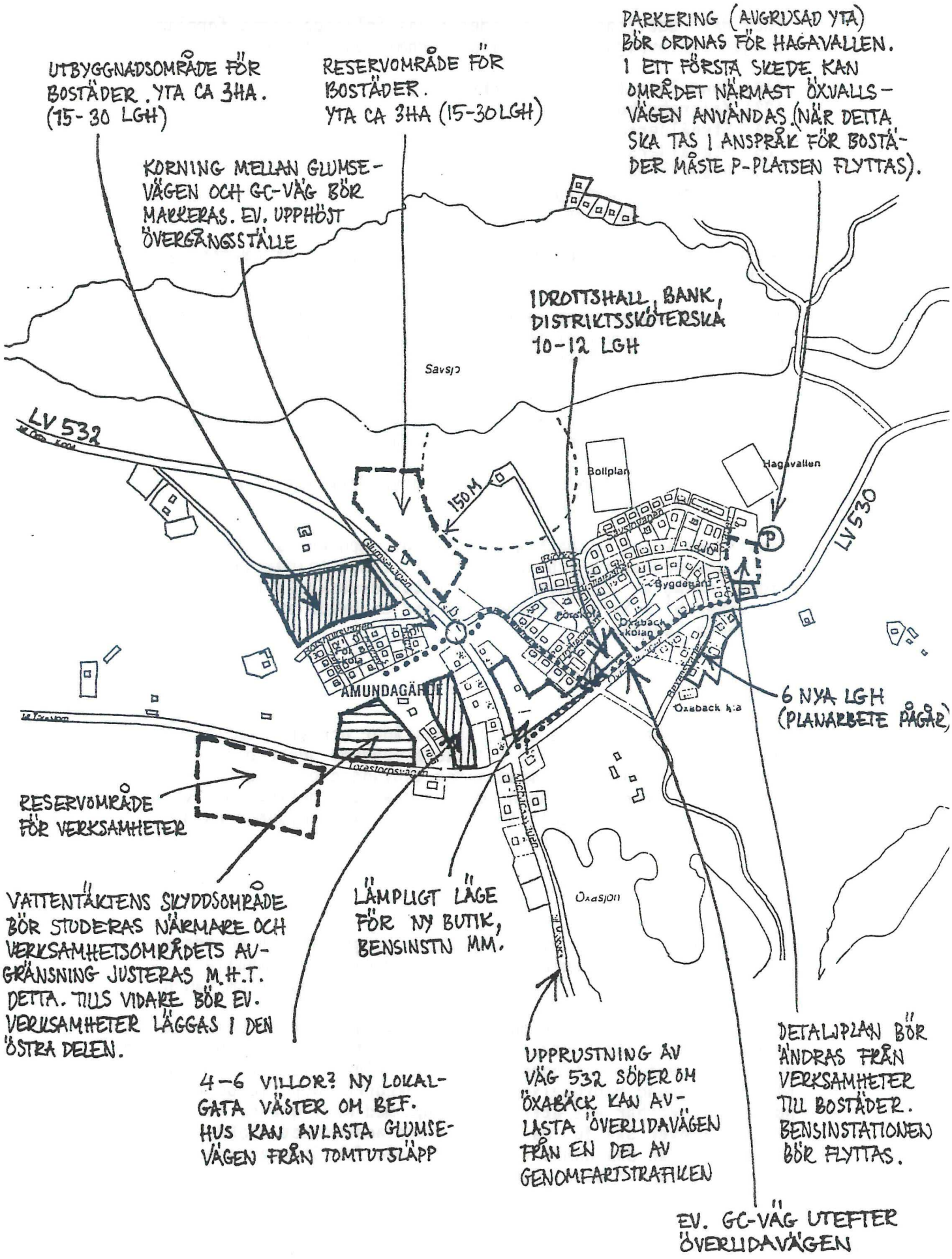

För att minska trafikriskerna bör det befintliga övergångsstället för gång- och cykeltrafik markeras tydligare.

De öppna partierna i sluttningen mot Sävsjö erbjuder också attraktiva bostadslägen. Den tillgängliga ytan på ca 3 ha kan utnyttjas för 15-30 lägenheter. Området ligger väl nära det befintliga avloppsreningsverket (ca 150 m). Avståndet bedöms dock kunna accepteras m h t områdets övriga kvaliteter. Området berör också en fast fornlämning (se nedan). Området redovisas som reservmark för bostäder.

I en nyligen antagen detaljplan för Öxabäck Stommen 1:42 anvisas plats för 10-12 lägenheter i flerbostadshus vid korsningen Hallabrovägen - Överlidavägen. Planarbete pågår också för området vid gamla skolan (6 nya lägenheter).

Norra delen av området öster om Öxavallsvägen (mitt för servicehuset) som idag är planlagt för småindustri, bör ändras till bostadsområde. 3-10 lägenheter kan inrymmas här. På kort sikt avses detta område utnyttjas för parkering till Öxavallen (se nedan under Trafik).

Befintlig bostadsbebyggelse utmed Glumsevägens västsida kan kompletteras. Genom utbyggnad av en ny lokalgata väster om den befintliga husraden kan 4-6 nya villatomter erhållas. Samtidigt kan Glumsevägen avlastas från tomtutsläpp genom att befintliga tomter vänds mot lokalgatan. Inga nya bostäder bör tillkomma närmast vägen.

Service

I Öxabäck planerar socialförvaltningen fram till år 1994 en utbyggnad av 1 grupp deltidsförskola och 1 avdelning fritidshem. Plats bör reserveras i framtida detaljplanläggning.

Efter utbyggnad av idrottshallen vid skolan, samt nya lokaler för bank och distriktssköterska får samhället en ny "tyngdpunkt".

Butiken i Öxabäck som är förlagd till bottenvåningen på en villa saknar utvecklingsmöjligheter. På sikt bör därför ett nytt butiksläge anvisas. För att förstärka kundunderlaget kan ett läge intill Glumsevägen vara lämpligt. På kartan redovisas ett möjligt läge vid Överlidavägens anslutning till Glumsevägen. Även bensinstationen bör på sikt flyttas till Glumsevägen. Eventuellt kan hela sträckan mellan Glumsevägen och Hallabrovägen utvecklas till ett framtida "servicecentrum". Detta kräver dock relativt stora markarbeten kring bäcken.

Verksamheter (fig 4)

I Öxabäck finns gott om planlagd mark för småindustri, men ont om företag som vill etablera sig där. För båda de planlagda verksamhetsområdena finns emellertid komplikationer.

Amundagärde industriområde i samhällets västra del ligger för nära den kommunala vattentäkten (se nedan).

En utveckling av verksamhetsområdet vid Öxavallsvägen i östra delen av samhället kan innebära en störning för servicehuset på andra sidan vägen. Norra delen av detta område bör därför användas till bostäder. Närheten till bensinstationen vid Överlidavägen är dock en komplikation. Även befintliga bostäder ligger väl nära bensinstationen, som därför på sikt bör flytta till nytt läge (önskvärt skyddsavstånd mellan bensinstation och bostäder är 200 m. Mindre skyddsavstånd kan dock accepteras om utrustning för återföring av bensinångor införs). Ett lämpligt läge kan vara nära korsningen mellan länsvägarna eller i verksamhetsområdet vid Torestorpsvägen.

Konflikt vattentäkt - Amundagärde småindustriområde

Konflikten mellan befintlig vattentäkt och det planlagda småindustriområdet kan teoretiskt behandlas på fyra olika sätt:

1 Flytta vattentäkten
2 Flytta industriområdet
3 Lägga sådana restriktioner på de framtida brukarna av industriområdet att ett tillfredsställande skydd för vattentäkten kan säkerställas
4 Begränsa industriområdets yta

Alternativ 4 har preliminärt bedömts vara lämpligast.

Vattenöversikten visar att tillgången på grundvatten i området är relativt begränsad, både i jord och i berg. Det finns därför ingen absolut garanti varken för att tillfredsställande vattenvolym eller vattenkvalitet kan erhållas i en ny vattentäkt. En ny vattentäkt innebär också kostnader för både djupborrad brunn och ledningar. En utredning bör göras för att fastställa lämplig omfattning av skyddsområde för den befintliga vattentäkten.

Genom att bara utnyttja den västra halvan av det planlagda verksamhetsområdet kan en frizon på ca 200 m åstadkommas mot vattentäkten. Med hänsyn till den ringa efterfrågan på industrimark i Oxabäck bedöms även ett halverat verksamhetsområde kunna täcka samhällets behov under överskådlig tid.

Om utredningen skulle visa att större skyddsområde krävs kan reservområdet söder om Torestorpsvägen utnyttjas istället. Här krävs dock detaljplanläggning först. Amundagärdeområdet bör då lämpligen utnyttjas för bostäder istället.

Natur - och kulturresurser, friluftsliv (fig 3)

Naturvård

De i naturvårdsplanen redovisade värdefulla naturområdena kring Oxabäck avses bevaras. Inget särskilt skydd bedöms här vara nödvändigt utan pågående markanvändning kan fortgå. Lövskogspartierna mellan samhället och Sävsjö har stort värde som närströvområde.

Kulturvård

För det kulturhistoriskt värdefulla området kring Öxabäcks kyrka gäller särskilda rekommendationer (se detta kapitel).

Reservområdet för bostäder berör en fast fornlämning (24. stenåldersboplats). Arkeologisk utredning och kontakt med länsmuseet krävs före exploatering.

Inga av de övriga redovisade kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna hotas av någon exploatering.

Den redovisade fyndplatsen räknas ej som fast fornlämning, men kontakt bör tas med länsantikvarien före åtgärder som kan beröra denna. Inga sådana åtgärder är idag aktuella.

Friluftsliv

Området med elljusspår och märkta motionsslingor skall bevaras och vidareutvecklas. Omläggning av ett motionsspår kan dock bli nödvändig för att lösa Hagavallens parkering.

Vägar och trafik

De två länsvägar (väg 530 och 532) som genomkorsar samhället belastas båda av trafik mot Ullared via Overlida. Väg 532 (Glumsevägen-Mjöbäcksvägen) har låg standard söder om Öxabäck och en stor del av trafiken söderut väljer därför att köra väg 530 (Overlidavägen) via väg 547 mot väg 154 i Overlida.

För Öxabäck skulle den bästa lösningen vara om södra delen av väg 532 rustades upp. Overlidavägen skulle då kunna befrias från en stor del av genomfartstrafiken. Även för bilister skulle detta vara en fördel, eftersom väg 532 erbjuder en genare sträckning. En upprustning av södra delen av LV 532 ligger dock inte bland Vägverkets prioriterade objekt och kommer sannolikt inte att ske under planperioden.

Väg 530 har rustats upp på sträckan Öxabäck - Torestorp under år 1989.

Korsningen med Glumsevägen för gång- och cykeltrafik bör markeras tydligare t ex genom upphöjt övergångsställe med belysning. För att få full trafiksäkerhet är en planskildhet önskvärd. Detta har dock inte bedömts realistiskt under planperioden. Den i tidigare översiktsplanering diskuterade flyttningen av Glumsevägen bedöms idag inte vara ekonomiskt genomförbar.

Utrymme för gång- och cykelväg bör reserveras på Överlidavägens norra sida i första hand mellan Hallabrovägen och skolan, på längre sikt utefter hela Overlidavägen mellan Glumsevägen och Öxavallsvägen. Utrymme har reserverats i detaljplanen för Oxabäck Stommen 1:42. Gång- och cykelvägens fortsättning österut kräver intrång i privatägda villatomter eller justering av Overlidavägens läge.

Om Överlidavägen kan befrias från delar av genomfartstrafiken minskar behovet av gång- och cykelvägen.

Tillfartsförhållandena för östra delen av samhället (ev ny anslutning till Glumsevägen) bör studeras i samband med kommande trafiköversikt och detaljplanearbete.

En avgrusad yta för bilparkering bör anordnas vid Hagavallen för att minska störningarna för angränsande bostadskvarter. I ett första skede kan området omedelbart öster om Oxavallsvägen utnyttjas. På längre sikt avses detta område tas i anspråk för bostäder. Parkeringen måste då flyttas österut. Detta kräver omläggning av en befintlig motionslinga.

Kollektivtrafikförbindelserna med Torestorp bör förbättras, t ex genom en utvidgning av ringbilstrafiken.

Hälsa och säkerhet

Trafik

De allmänna vägarna (LV 530 och 532) innebär vissa störningar och trafikrisker. Störningarna är dock inte av den omfattningen att särskilda åtgärder krävs. Den största trafikrisken innebär korsningen av Glumsevägen (532) för gång- och cykeltrafikanter från Amundagärde till skolor och idrottsanläggningar öster om vägen. Gångtunnel har inte bedömts realistiskt m h t den relativt begränsade trafikmängden. Det är emellertid viktigt att övergångsstället markeras och belyses väl.

Även Överlidavägen (530) innebär trafikrisker. Reservat för GC-väg norr om vägen har lagts in i den nya detaljplanen för idrottshall m m.

Åtgärder för att minska störningar från parkeringen till Hagavallen har föreslagits i planen.

Reningsverket

Avloppsreningsverket kan innebära luktstörningar för befintlig och planerad bebyggelse. En skyddszon på 150 m har föreslagits mot bostadsbebyggelse.

Radon

Enligt den översiktliga markradonundersökningen är marken i Oxabäck normalriskområde. Markundersökning ska görs före detaljplanläggning. Nybyggnad ska ske radonskyddat om inte markundersökningen visar att området utgör lågradonmark.

Störande verksamheter m m

Bensinstationen kan innebära störningar för näraliggande bostäder. Utrustning för återvinning av bensinångor bör installeras. På sikt bör ett nytt läge för bensinstationen anvisas.

Idag finns inga verksamheter som innebär störningar för bebyggelsen. Skjutbanan öster om samhället har en ur bullersynpunkt lämplig lokalisering. Ny bebyggelse bör inte förläggas inom den preliminära bullerzonen utan föregående bullerutredning för lämplighetsprövning (se underlagskarta 13).

En nedlagd avfallsdeponi NO om samhället bedöms idag inte orsaka problem, men bör beaktas vid bebyggelselokalisering.

Stabilitet

Inga kända stabilitetsproblem finns inom planområdet.

SAMMANFATTNING

Följande åtgärder föreslås inom planperioden:

- Idrottshall, bank och distriktssköterskelokal byggs väster om skolan.
- Flerbostadshus för 10-12 lägenheter byggs i korsningen Överlidavägen - Hallabrovägen.
- Områdesbestämmelser eller detaljplan upprättas för kulturminnesvårdsområdet kring kyrkan.
- Detaljplan upprättas för nytt bostadsområde norr om Börshultsvägen. Utbyggnad av området görs i takt med behovet.
- Befintlig detaljplan för verksamhetsområde öster om Öxavallsvägen ändras delvis till bostadsändamål.
- Utredning görs för att fastlägga lämplig omfattning av skyddsområde för vattentäkt. Befintlig detaljplan för verksamhetsområde vid Amundagärde ses över med hänsyn till detta.
- Markberedskap (och eventuellt även planberedskap) bör hållas för det framtida serviceområdet vid vägkorsningen
- Grusad yta för parkering anläggs vid Hagavallen.
- Kollektivtrafiken mellan Öxabäck och Torestorp förbättras genom utbyggnad av ringbilstrafiken.
- Övergångsställe för GC-trafik från Amundagärde markeras tydligare. På längre sikt är en planskild GC-korsning önskvärd.
- Södra delen av väg 532 bör på sikt rustas upp för att avlasta väg 530 genom Oxabäck (Vägverket).
- Miljökonsekvensbeskrivningar upprättas i samband med kommande detaljplanläggning.

REKOMMENDATIONER FÖR BEBYGGELSEUTVECKLING OCH BEVARANDE

Bakgrund

Enligt plan- och bygglagen skall översiktsplanen ange grunddragen för användningen av mark och vattenområden samt grunddragen i bebyggelseutveckling och bevarande. Grunddragen i användningen av mark och vatten har redovisats i kapitlet Planförslag och framgår av plankartan. I detta kapitel redovisas grunddragen i

bebyggelsutveckling och bevarande, med rekommendationer för olika delområden. Avgränsningen av delområden framgår av rekommendationskartan.

Förordnanden m m

Inom planområdet gäller bl a följande bestämmelser och förordnanden:

Strandskydd enligt § 15 och 16 naturvårdslagen med 100 m bredd gäller för Sävsjön och Oxasjön.

För allmänna vägar utanför gällande detaljplan (LV 530 och 532) gäller vissa förbud enligt väglagen § 39, 43 och 47. Inom ett avstånd av 12 m från vägområde skall enligt § 47 prövning av bygglov och förhandsbesked ske med särskild hänsyn till trafiksäkerheten. Detsamma gäller den s k frisiktstriangeln på 75 x 75 m vid korsningar mellan vägar som i större utsträckning används för allmän trafik.

För kulturminnen gäller kulturminneslagen. Denna innehåller bland annat bestämmelser om skydd och vård av kulturmiljö, fasta fornlämningar, kyrkobyggnader och begravningsplatser.

Rekommendationer

Allmänna vägar utanför detaljplanelagt område

Störningar från trafik (buller och avgaser) förekommer i en zon som varierar med trafikmängder och topografi. Med hänsyn till trafikmängderna i LV 530 och 532 bör bostadshus inte förläggas närmare dessa vägar än 50 m utan särskild bullerutredning för lämplighetsprövning.

R1 Område med detaljplan eller där detaljplanläggning krävs

Området utgörs av Öxabäcks tätort och dess omedelbara närområde. I området ingår de utbyggnadsområden som redovisats på plankartan.

Prövning av markens lämplighet för bebyggelse och reglering av bebyggelsemiljöns utformning skall ske genom detaljplan för ny sammanhållen bebyggelse samt för ny enstaka byggnad vars användning får betydande inverkan på omgivningen. Bygglov får ges för enstaka byggnad som ej strider mot översiktplanens intentioner om tillkomsten av byggnaden kan prövas i samband med ansökan om bygglov eller förhandsbesked.

Gällande detaljplaner bör när så erfordras ändras i överensstämmelse med översiktsplanen. Av beskrivning till detaljplan skall framgå eventuella avvikelser från översiktsplanen samt motiven för dessa.

För reservområdet för bostäder väster om reningsverket krävs arkeologisk utredning före utbyggnad.

R2 Område där detaljplan ska upprättas före utbyggnad

Området utgörs av reservområde för verksamheter och kan bli aktuellt för detaljplanläggning om utredningen angående tillrinningsområdet för vattentäkten visar att Amundagärde är olämpligt som verksamhetsområde.

Pågående markanvändning (skogsbruk) skall fortgå tills vidare. Ny bebyggelse eller anläggningar som kan motverka områdets framtida användning som verksamhetsområde tillåts normalt inte. Detaljplanläggning krävs före utbyggnad.

R3 Område där områdesbestämmelser ska upprättas (Öxabäcks kyrkby)

För det i kulturminnesvårdsprogrammet redovisade området kring Oxabäcks kyrka skall områdesbestämmelser upprättas i syfte att säkerställa kulturvårdens intressen.

En oförändrad markanvändning är önskvärd. Det öppna odlingslandskapet bör bevaras och nuvarande arrondering bör bibehållas. Förändringar av befintlig bebyggelse inom området bör ske med varsamhet och, liksom nybebyggelse, ansluta till lokal byggnadstradition bl a vad gäller skala, formspråk, materialval och färgsättning.

Området utgör en sådan värdefull miljö att PBL 3:12 skall tillämpas. Områdesbestämmelserna kommer att innefatta utökad bygglovsplikt enligt PBL 5:16 för att säkerställa den värdefulla miljön.

Norra delen av bevarandeområdet ingår i detaljplan från 1955. Bestämmelserna i denna bör ses över m h t bevarandeintresset. Alternativt kan detaljplanen upphävas i den berörda delen i samband med att områdesbestämmelser upprättas.

R4 Strandområdena mot Sävsjö

Sluttningen mot Sävsjön är till större delen skogbevuxen, med stora inslag av ädellövsträd i den västra delen. I väster finns också inslag av odlad mark.

Inom området ligger avloppsreningsverket samt två bollplaner.

Strandområdet är av stor betydelse som närrekreationsområde för tätorten. Nuvarande markanvändning bör inte förändras i nämnvärd grad.

Det är viktigt för landskapsbilden och utblickarna mot sjön att den idag odlade marken även fortsättningsvis hålls öppen. Särskilt skydd för naturvärdena (ädellövskog, Safsa kring bäcken) har inte bedömts nödvändigt. För huvuddelen av området gäller strandskydd.

Nybebyggelse tillåts inte i området. Däremot kan anläggningar för motion och rekreation bli aktuella, t ex elljusspår eller andra motionsslingor.

Utbyggnad av reningsverket kan bli aktuellt inom en nära framtid.

R5 Område med endast generella rekommendationer

Beskrivning

Området omfattar jordbruks- och skogsmark väster och söder om tätorten. Nuvarande markanvändning bör inte förändras i nämnvärd grad. Det är önskvärt att dagens kulturlandskap med växling mellan öppen mark och skog kan bibehållas även i framtiden.

Enstaka byggnader kan tillåtas tillkomma i anslutning till redan befintliga hus under förutsättning att nuvarande markanvändning inte påverkas negativt.

Avstånd mellan bostadshus och större djurstallar (>50 djurenheter) bör inte understiga 500 m för svinstallar och 200 m för kor.

Området väster och nordväst om Amundagärde bedöms på längre sikt (efter planperioden), vara den naturliga utbyggnadsriktningen för Oxabäck. En alternativ utbyggnadsriktning kan vara sydost om Överlidavägen och befintlig bebyggelse. Ny bebyggelse eller andra anläggningar som försvårar en framtida samhällsutveckling bör inte tillåtas i dessa delar.

LÄNSSTYRELSEN
ÄLVSBORGS LÄN
Planenheten
Bertil Hedman
Tel 0521-70 210

GRANSKNINGSYTTRANDE 2011-588-91
1991-03-18

Kopia till
Pärmen
Planenh
Enl.sändlista

Kommunstyrelsen i
Marks kommun
511 80 KINNA

91-03-20

Utställt förslag till fördjupad översiktsplan för ÖXABÄCKS SAMHÄLLE, MARKS KOMMUN

Detta yttrande avser ett utställt förslag till fördjupad översiktsplan för Öxabäcks samhälle, daterat 1990-11-22. Förslaget bygger på ett tidigare förslag från 1990-04-03, över vilket länsstyrelsen avgivit ett samrådsyttrande 1990-10-09.

I samrådsyttrandet framhölls bl.a att viss komplettering av frågor som berör hälsa och säkerhet behövde ske.

Det utställda förslaget har kompletterats och bearbetats på denna och andra punkter.

Länsstyrelsens formella uppgift vid granskningen av det utställda förslaget är att ange om förslaget tillgodoser riksintressen, om frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnats på ett lämpligt sätt samt om planen är lämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Utöver detta kan länsstyrelsen om så är befogat även framföra allmänna omdömen och lämna kommentarer med anledning av ändringar av förslaget.

ALLMÄNT OM PLANFÖRSLAGET

Förslaget belyser väl de problem som föreligger samt de åtgärder som kan bli aktuella att vidta under planperioden. Tillförda rekommendationer tillgodoser i stort sett bra de frågor som berör bebyggelseutveckling och bevarande.

GRANSKNINGSSYNPUNKTER

Planeringen av Öxabäcks samhälle berörs inte av **riksintressen** eller av **mellankommunala frågor.**

Förslaget har tillförts ett avsnitt som behandlar **hälsa och säkerhet.**

De frågor som uppmärksammas i nämnda avsnitt belyser bra de problem som kan vara aktuella för att planen skall vara lämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Länsstyrelsen delar emellertid inte den uppfattning som förslaget framför för att åtgärda trafiksäkerheten för GC-trafiken vid korsning av Glumsevägen (väg 532). Länsstyrelsen vidhåller därför den uppfattningen om att ytterligare utbyggnad av bostäder i väster kräver planskild korsning med nämnda väg för att uppfylla kravet på trafiksäkerhet.

ÖVRIGA FRÅGOR

I samrådsyttrandet framhölls att arkeologisk utredning måste föregå exploatering av område i förslaget. Detta gäller fortfarande. Det kan i övrigt konstateras att vissa fornlämningar och objekt saknas i redovisningen över kulturvärden. Under hand har uppgifter om dessa tillställts planförfattaren för komplettering.

Viss justering har skett vad gäller vägnummermarkering under avsnittet "Vägar och trafik". Vissa felaktigheter kvarstår dock fortfarandet. Det senare gäller även under avsnittet "SAMMANFATTNING". Under samma avsnitt anges som åtgärd under planperioden att södra delen av väg 532 bör rustas upp. Kommunen bör vara medveten om att små möjligheter föreligger för att sådan åtgärd kan förväntas ske inom överskådlig tid.

Beslut i ärendet har fattats av undertecknade.

Lars Holmén

Bertil Hedman

Marks Kommun

Tjänsteställe/handläggare

Kommunkansliet
Planeringsavdelningen

Datum
Ert datum
1991-06-04

Beteckning
Er beteckning/referens
1988.16 061.312

Kommunfullmäktige

ÖVERSIKTSPLAN 90 FÖR MARK

U T S T Ä L L N I N G S U T L Å T A N D E

1 ÄRENDET

Förslaget till översiktsplan har enligt beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott 1990-11-22 § 604 varit utställt för granskning under tiden 1991-01-14 till 1991-03-17 i kommunalhuset och i Kinnaström samt i åtta av kommunens bibliotek. Under utställningstiden har planförslaget varit utsänt på remiss till statliga och kommunala myndigheter och organ samt övriga berörda. (Utsändningslista se bilaga 1).

De "förenklade fördjupningarna" för Fotskäl, Öxabäck och Torestorp har varit utställda på respektive ort under samma tid som den kommuntäckande översiktsplanen.

3 FÖRSLAG TILL BESLUT

Fördjupade översiktsplaner för Fotskäl, Öxabäck och Torestorp

- Text och textfigurer kompletteras beträffande fornminnen för alla tre orterna

- Enligt kommunkansliets uppfattning bör redovisningen i fördjupningen kvarstå beträffande flyttning av Bil & MC, Fotskäl AB. Kommunstyrelsen har dock beslutat (1991-06-04) att planen ska tillåta utbyggnad på befintlig plats. Som en konsekvens av detta utvidgas C-området så att det även omfattar bilförsäljningen med närzon. Det ursprungliga området B utgår. Utbyggnadsområdena i Fotskäl bör justeras enligt bilaga 2.

- Redaktionella ändringar av text och kartor görs i huvudsak enligt bilaga 2.

KOMMUNKANSLIET
Planeringsavdelningen

Viveka Ramstedt

Postadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	Postgiro
511 80 KINNA	0320-170 00 vx	0320-100 91	991-27 00	38 69 33-6

§ 118 Dnr 1989.788 061.312

Fördjupad översiktsplan för Öxabäcks samhälle

Kommunkansliets planeringsavdelning har i samarbete med arkitekt Viveka Ramstedt VBB utarbetat ett förslag till fördjupad översiktsplan för Öxabäcks samhälle.

I planförslaget anvisas mark för bostäder och verksamheter i tillräcklig omfattning för att täcka behovet under planperioden 10-15 år. Reservområden för utbyggnad på längre sikt redovisas i översiktsplanen.

Efter samråd och bearbetning har planförslaget ställts ut 1991-01-14, samtidigt som Översiktsplan 90 för Mark.

Länsstyrelsen har 1991-03-18 avgivit granskningsyttrande. Länsstyrelsen delar emellertid inte den uppfattningen som förslaget framför för att åtgärda trafiksäkerheten för gång- och cykeltrafiken vid korsning av Glumsevägen (väg 532). Länsstyrelsen vidhåller därför den uppfattningen om att ytterligare utbyggnad av bostäder i väster kräver planskild korsning med nämnda väg för att uppfylla kravet på trafiksäkerhet.

Samtliga samråds- och utställningsyttranden, samrådsredogörelse samt ledningsgruppens beslut 1991-04-30 har sammanställts i en särskild handling.

Planförslaget avses behandlas i kommunstyrelsen 1991-06-04 och därefter föras till beslut i kommunfullmäktige 1991-06-25. Därefter trycks och distribueras planrapport och kartor i fullständig version.

Beredning

Kommunstyrelsen 1990-04-03, § 114.
Kommunstyrelsens arbetsutskott 1990-11-22, § 604.
Kommunstyrelsens arbetsutskott, ledningsgruppen för översiktsplan 1991-05-16, § 237.
Kommunstyrelsen 1991-06-04, § 161.

Kommunfullmäktiges beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

Fördjupad översiktsplan för Öxabäcks samhälle antas.
